

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Deelnemersdag SKML
Sectie Parasitologie
Amsterdam 2025

Ectoparasieten

Jorrit Hofstra

*Center for Infectious Disease Control
Dutch National Institute Public Health*

Casus

Materiaal

Digitaal beeldmateriaal

Patiëntgegevens

Een 4-jarige Nederlandse jongens heeft aanhoudende jeuk op het hoofd. Bij kammen wordt een wittige structuur in het haar gevonden. De huisarts stuurt dit material naar uw laboratorium voor onderzoek naar ectoparasieten.

Vraag

Onderzoek naar ectoparasieten

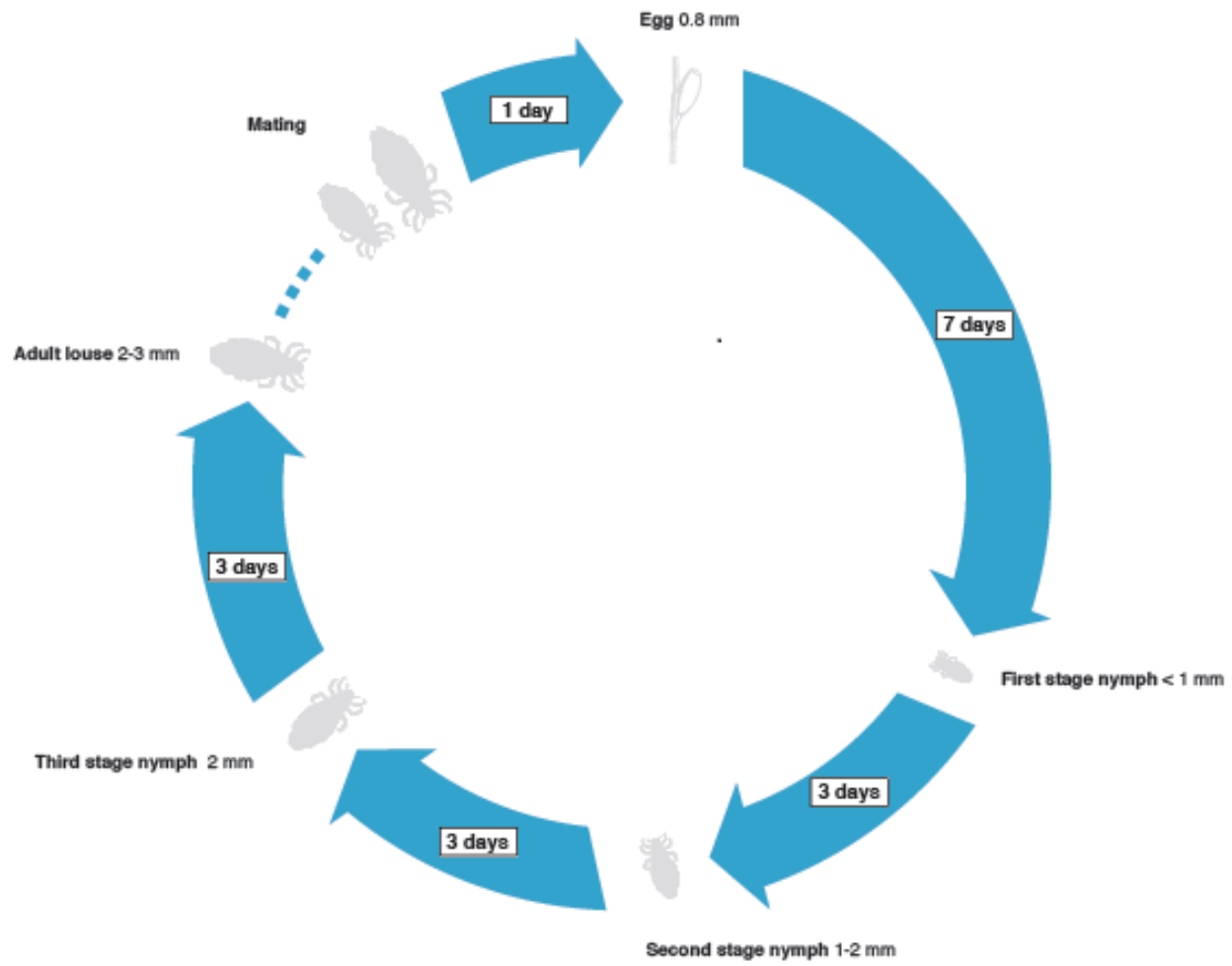

Resultaat deelnemers

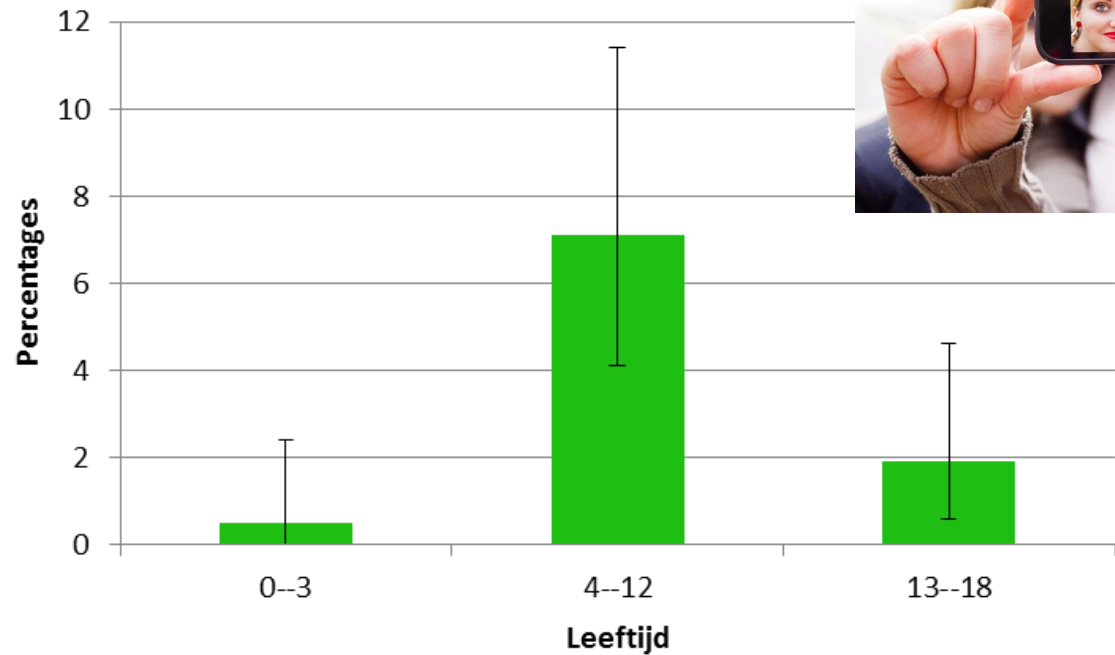
2024.4C

Aantal deelnemers	48
Aantal ingezonden uitslagen	46
% gerapporteerd resultaat	96%
Max. aantal punten voor beoordeling	46
< maximaal aantal punten	0
Microscopie correct (%)	100%

Prevalentie Nederland

- 3,1% van alle 0-18 jarigen; meest in de leeftijd 4-12: 7.1%
- In 2024 waren er 3.303.345 personen 0-18 jaar oud
- >100.000 luizeninfestaties op elk gegeven moment

<https://www.rivm.nl/hoofdluis/>

Dichloordifenyiltrichloorethaan (DDT)

PubMed® Search [Advanced](#) [Help Guide](#)

Search results Save

> [Am J Trop Med Hyg. 1947 Jan;27\(1\):67. doi: 10.4269/ajtmh.1947.s1-27.67.](#)

DDT dust for the control of head lice

F A COWAN, T McGREGOR, N M RANDOLPH

PMID: 20284813 DOI: [10.4269/ajtmh.1947.s1-27.67](#)

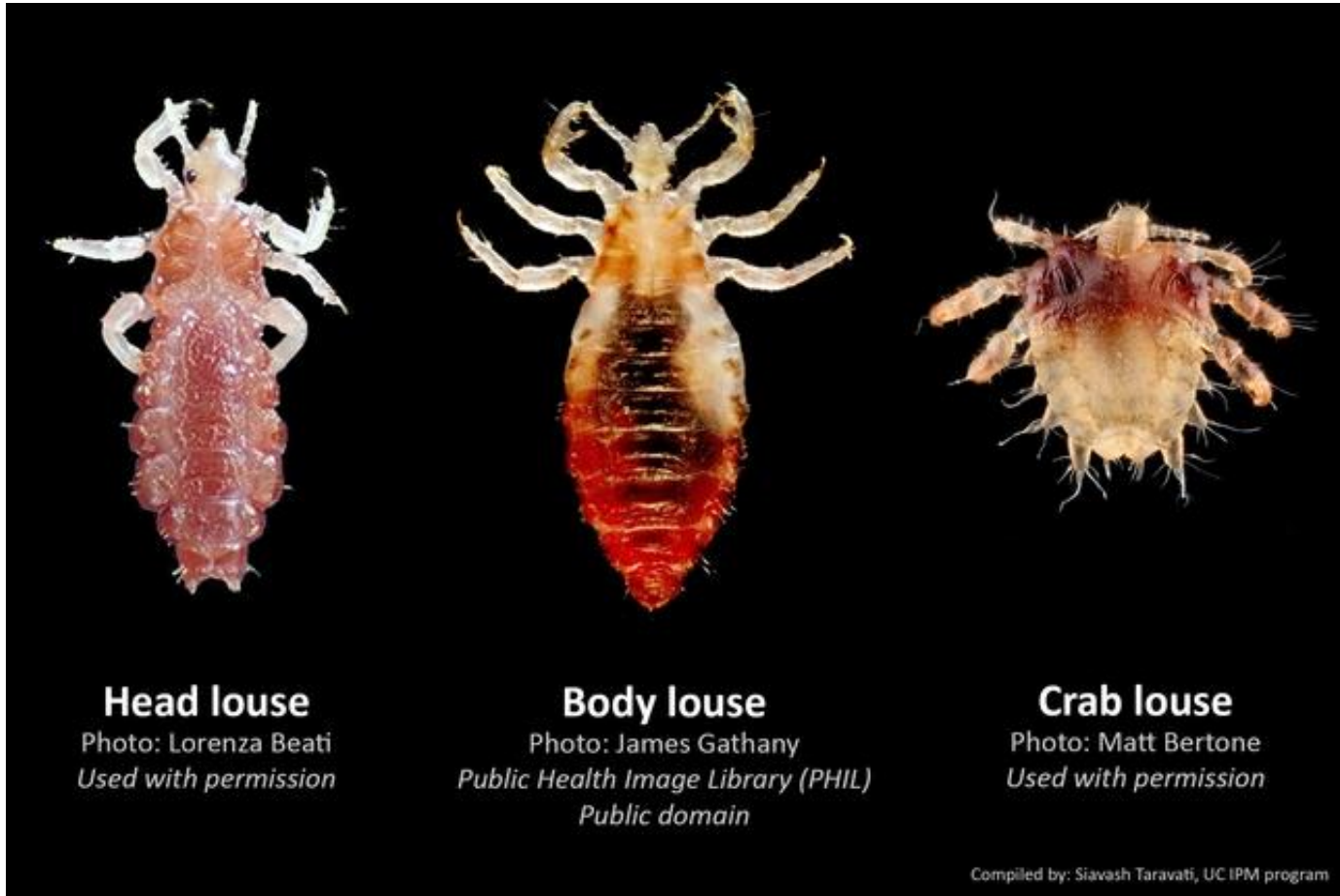
No abstract available

back in the day, delousing people by spraying their heads with DDT was a common treatment

Andere luizensoorten

Transmissie en levenscyclus

- Kleerluis (*Pediculus humanus (corporis)*):
 - Overdracht via direct en indirect contact
 - 2-4mm
 - Leeft 30-40 dagen in kleding en legt 3-8 eitjes per dag in naden
 - Kan tot 3 dagen overleven zonder gastheer
- Schaamluis (*Pthirus pubis*):
 - Seksueel overdraagbaar of indirect contact
 - Contact met ogen (via handen): *Pediculosis ciliaris*
 - 0,8 – 1,2mm
 - Leeft 30 dagen en legt 2-3 eitjes per dag.
 - Kan 24-48 uur overleven zonder gastheer

Het Natuurhistorisch Museum, Rotterdam

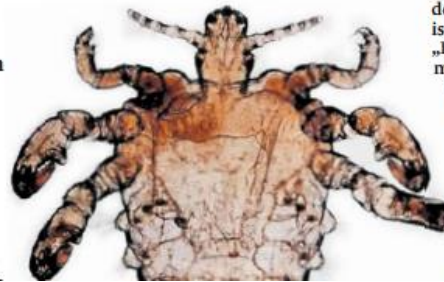
Het bijna zestig jaar oude preparaat met vijf schaamluizen afkomstig uit de collectie van Nico Elfferich. (Foto Jaap van Leeuwen)

Schaamluis sterft uit

Het verdwijnen van de schaamluis heeft mogelijk te maken met de huidige mode in de schaamhaardracht: geen schaamhaar, geen platjes.

Door KEES MOELIKER

De schaamluis (*Phthirus pubis*) is lokaal op zijn retour. Dat heeft vermoedelijk te maken met de huidige mode in de schaamhaardracht: helemaal niks of slechts een getrimd verticaal streepje. Landingstrin...

de natuur vertellen. Nico Elfferich (1927) is de huidige insectenman van de club. „Heb je al schaamluizen?“ vroeg hij. Na mijn ontkennende antwoord opende hij een klein houten doosje en gaf me een microscoopglasje waarop vijf luizen in bruin verhard insluitmiddel zijn geconserveerd. De clubleden luisterden geboeid naar het verhaal hoe Nico aan zijn platjes kwam: „In 1949 was ik een beginnend insectenverzamelaar en wilde alles hebben, ook schaamluizen. Mijn echtgenote had een vriendin, Zuster Gijzen, die in Maasoord werkte, het 'gek-

Kleerluis

- Kan bacteriele infecties verspreiden
 - Bartonella quintana (loopgravenkoorts)
 - Rickettsia prowazekii (epidmische typhus)

Typhus epidemie 1943-1944 Napels

- [DDT Use During the Typhus Epidemic in Naples, Italy 1943 to 1944](#)

